

Finansklagenemnda Person

Avgjørelse FinKN-2019-769

9.10.2019

DNB Livsforsikring AS

Yrkesskade/yrkessykdom - Yrkesskadeforsikringsloven (YFL)

Vekter – innbrudd – skudd – PTSD – årsakssammenheng – yfl. § 11 første ledd bokstav a.

Forsikrede jobbet som vekter ved et sykehus, da en innbruddsalarm ble utløst. Mens forsikrede ringte politiet, ble det avfyrt to skudd. Han har i ettertid blitt diagnostisert med PTSD. Forsikrede hadde i tiden før innbruddet vært noe i kontakt med helsevesenet på bakgrunn av psykiske plager. Tvist om forsikrede hadde vært utsatt for en arbeidsulykke, og i så tilfelle om det var årsakssammenheng mellom arbeidsulykken og hans nåværende plager. Etter en konkret vurdering konkluderte nemnda med at forsikrede ikke hadde sannsynliggjort at hendelsen var omfattet av det markerte eller det avdempede ulykkesbegrepet. Selskapet ble gitt medhold.

Saksfremstilling

Forsikrede (vekker, f. 1961) var utsatt for en hendelse på arbeidsplassen 28.4.16.

I rapport av 29.4.16 heter det:

Klokken 22.34 gikk det alarm i FH, og ... rykket så ut for å sjekke. ... kjører opp, parkerer på tunet utfor hovedinngangen på FH. og tar en runde rundt bygget. Observerer en person inne i huset, trekker seg litt tilbake og ringer umiddelbart politiet. Samtidig som det er kontakt med politiet høres det ett eller flere høye smell fra innsiden, og politiet kjører derfor fullt bevæpnet utrykning til stedet. Idet politiet ankommer prøver vedkommende å komme seg unna, men politiet innhenter han kjapt og får satt han inn i bilen. M ankommer samtidig som politiet og får en kjapp oppdatering fra ... på hva som har skjedd. ...

...

Da politiet har gjort sine undersøkelser og fått sikret spor, skur byggvakt inn plater i verandadøren hvor vinduet er knust, mens M, ... og M rydder opp glasskår og annet rot så godt det lar seg gjøre. Bilder av det aktuelle rommet ligger vedlagt i mail, og renhold er kontaktet via mail for å få ryddet skikkelig opp.

Politirapporten av 29.4.16 opplyser at forsikrede meldte fra om innbrudd i hus på sykehusets område og at det var hørt to skudd. Da politiet ankom stedet ble de møtt av forsikrede:

Vekteren løp deretter i retning det aktuelle bygget. Pb A fulgte derfor etter vekteren og påtraff like ved bygget en ung mann som vekteren sa han gjenkjente som gjerningspersonen. ...

Gjerningsmannen ble pågrepet, uten at det er notert dramatikk ut over at han forsøkte å løpe fra stedet. Det kom til flere patruljer. Inne i bygget var en dør ødelagt og en vindusrute knust. Det ble funnet to tomme patroner til en nylig avfyrt startpistol.

Gjerningsmannen er domfelt for en rekke forhold. Verken dommen eller tiltalebeslutningen beskriver hendelsesforløpet 28.4.16.

I meldingen til Nav av 8.6.17 om yrkesskade beskrives hendelsen slik:

Innbruddsalarm utløst ved forskningens hus. Det var en reel alarm hvor det var knuste vinduer, deler av bygget var rasert. Vedkommende avfyrt 2 skudd mens jeg gikk ved siden av huset. Ringte umiddelbart til politi og de ankom stedet etter ca 10 min. Personen ble pågrepet av politi ved ankomst.

Nav traff 17.11.17 vedtak om ikke å godkjenne skaden som yrkesskade. Fordi meldefristen på ett år var overskredet benyttet Nav et skjerpet beviskrav, dvs. at det måtte være klart at forsikrede hadde en yrkesskade. Nav fant ikke sannsynliggjort årsakssammenheng mellom hendelsen og forsikredes plager/uførhet.

Forsikrede var sykemeldt 13.3.12 til 17.7.12 med diagnosen depresjon angstpreget. I journalene nevnes blant annet hendelser i familie, problemer med å snakke om ting, søvnproblemer og at han fikk henvisning til psykiatrisk poliklinikk. Forsikrede gikk i behandling ved DPS fra 26.6.12, med noen konsultasjoner. Det ble notert utfordringer og dødsfall i familien, og at han noen år tidligere hadde reagerte på en personkonflikt med depresjon. I en polikliniske innkomstjournal fra DPS av 26.6.12 heter det under "Vurdering":

Denne pas. ser ut til å ha fått en langvarig depressiv reaksjon på flere livsbelastninger som har skjedd det siste året, og som har gått inn på ham. Sannsynligvis er han fra før en sårbar person som ikke takler mye stress. Han hadde en lignende periode for noen år siden, da han var i konflikt med naboen.

...

Vi diskuterer pasientens problemer med søvn, som ser ut til å være et dominerende problem.

...

Den 16.8.12 er det i et poliklinisk notat fra DPS blant annet notert at forsikrede ønsket å starte opp i 100 % jobb etter ferien, men var skeptisk fordi han var blitt mer tilbaketrukket og forsiktig på jobb, særlig når han håndterte utfordrende pasienter. Den 22.12.14 ble han sykmeldt i en uke. Diagnosen var depresjonsfølelse. Det er notert dødsfall i familien og søvnproblemer.

Etter hendelsen 28.4.16 oppsøkte forsikrede sin fastlege første gangen 2.5.16. Legen noterte magerelaterte forhold. Dette var også tema ved konsultasjoner 10.6.16 og 13.6.16. Hendelsen er ikke nevnt.

Den 30.6.16 noterte fastlegen:

Fremkommer tydelige depressive symptomer, har nok en reaktiv depresjon etter store belastninger på jobb og nær familie de siste årene.

Tidl hatt effekt av antidepressiva magen er plagsom, er nok relatert til depresjon, sover dårlig, trekker seg vekk og inni seg selv. Sliten etter jobb. Føler seg tom innvendig.

Full sm frem til sommeren. Oppstart Remeron terapeutisk samtale mestring av depresjon.

Den 15.8.16 og 2.9.16 nevnes slitenhet, uro og depresjon, men hendelsen 28.4.16 er ikke omtalt. Det skjer for første gang 30.9.16:

Klarer mer å tenke enn tidligere, bekymringer, ligger på alerten på natten. Sovner av fysisk utslitthet men våkner i 01 tiden og får ikke sove etterpå.

Forteller at han hadde på nattevakt før sommeren en episode med innbruddsforsøk hvor han var alene og det ble avfyrt 2 skudd.

Merker at han reagerer med uro på små lyder, går i beredskap. Redd for innbrudd På natten, jo mere lyder fra huset jo verre.

Vil be om hjelp fra bedriftshelsetjeneste.

Vanskelig å være sammen med folk, forestiller, men klarer bare det i korte i perioder og er utslitt i etterkant. Jobber hele tiden opp mot publikum og er ikke i stand til å gå på jobb nå.

Terapeutisk samtale kognitiv mestring av uro, er effekt av venlafaxin, starter med quetiapin for søvn.

I innkomstjournal DPS 7.3.17 er det mye fokus på hendelsen 28.4.16, at forsikrede drømte om den om natten og våknet klissvåt, var mer skvetten, hadde trukket seg tilbake og skammet seg over at

han ikke klarte å jobbe. Han snakket heller ikke med venner og tidligere kolleger om hendelsen. Han opplyste at han ble satt ut av hendelsen og husket lite av det som hendte i timene etterpå.

I legeerklæring ved arbeidsuførhet 12.5.17 er hoveddiagnosen PTSD. I et journalnotat 23.8.17 skriver psykolog H ved DPS under overskriften "Vurdering":

56 år gammel mann som synes å ha en posttraumatisk reaksjon på en hendelse som inntraff på jobb våren 2016. Har tidl. gått i behandling 2012-2013 pga en depressiv tilpasningsreaksjon, har en psykisk syk mor og synes å ha en sårbarhet for psykisk sykdom. Det er vanskelig å vurdere, men reaksjonen i ettertid synes kraftigere enn hva hendelsen objektivt kunne utløse av reaksjoner. ...

Selskapet avslo kravet 3.5.18. Selskapet mente at hendelsen ikke var en arbeidsulykke etter yfl. § 11.

Forsikrede har i det vesentlige anført at hendelsen var meget dramatisk og et markert avvik fra hans ordinære arbeidsoppgaver. Han hadde ikke våpen og ikke opplæring i situasjoner med våpen. Han rykket ut alene og hørte at glass ble knust. Mens han snakket med politiet i telefon ble det avfyrt to skudd inne i bygningen. Han ble lammet, redd og fryktet for livet. Han vet ikke om skuddene var rettet mot ham. Hendelsen var så alvorlig at politiet rykket ut med stor styrke og tung bevæpning.

Saken må avgjøres på grunnlag av en fri bevisvurdering av hva som er mest sannsynlig årsak til hans plager/uførhet. En spesialisterklæring er ikke nødvendig. Etter hendelsen mistet forsikrede nattesøvnen, hadde mareritt om natten og han har ikke vært i arbeid deretter. Psykolog H., som har behandlet forsikrede, har i sin vurdering lagt til grunn at han "... synes å ha en posttraumatisk reaksjon" på hendelsen. Det tilsier at selskapet har bevisbyrden for at det er andre forhold som er årsak til forsikredes plager, og denne bevisbyrden er ikke oppfylt. Han var sykmeldt i ett år, og har deretter mottatt arbeidsavklaringspenger. Det er vist til Rt. 2006 s. 1642 (fotballspiller), Rt. 1998 s. 1565 og LB-2017-152746.

Selskapet har i det vesentlige anført at hendelsen ikke er en arbeidsulykke omfattet av yfl. § 11. Uansett er det ikke årsakssammenheng mellom hendelsen og forsikredes plager og uførhet. Det er særlig vist til at det ikke foreligger akuttssymptomer før lenge etter hendelsen.

Finansklagenemnda Persons begrunnelse

Saken gjelder om det foreligger en arbeidsulykke etter yfl. § 11 og i så tilfelle om det er årsakssammenheng mellom hendelsen og forsikredes senere plager.

Begrepet arbeidsulykke i yfl. § 11 første ledd bokstav a skal forstås på samme måte som det tilsvarende begrep i folketrygdloven § 13-3, jf. Ot.prp. nr. 44 (1988-1989) s. 89. I sistnevnte bestemmelse defineres dels et markert ulykkesbegrep og dels et avdempet ulykkesbegrep. Det markerte ulykkesbegrepet forutsetter en plutselig eller uventet ytre hending, mens det avdempede ulykkesbegrepet gjelder "en konkret tidsbegrenset ytre hending som medfører en påkjenning eller belastning som er usedvanlig i forhold til det som er normalt i vedkommendes arbeid". Med støtte i Rt. 2005 s. 1757 avsnitt 51 kreves ikke en ytre hending "i tilfeller hvor arbeidstakeren på grunn av en vanskelig arbeidsstilling eller av andre grunner er blitt utsatt for en ekstraordinær belastning eller påkjenning".

Det er ubestridt at forsikrede som vokter var til stede utenfor en bygning der gjerningsmannen avfyrt to skudd med en startpistol. Det er imidlertid ikke holdepunkter for at våpenet var rettet mot forsikrede, eller at han så noe våpen før etter at gjerningsmannen var blitt pågrepet. Forsikrede oppholdt seg utenfor bygningen og det var under samtalen med politiet som han hørte skuddene.

Utrykning som vekter til et bygg hvor det er mistanke om innbrudd, er etter nemndas syn ikke en uventet ytre eller plutselig hendelse. Det må anses som en del av hans ordinære arbeid. Det samme må gjelde at man ser en person inne i bygget.

Spørsmål er om dette forandres fordi at det blir avfyrt skudd inne i bygget.

Et moment som er blitt tillagt vekt i slike saker er om forsikrede var nær den dramatiske hendelsen, se avgjørelse 2017-643 og Trygderettens avgjørelse TRR-2005-780. I sistnevnte sak viser retten til at det går et skille mellom psykiske belastninger på den ene siden og psykiske skader som følge av fysiske angrep eller svært alvorlige trusler som etter sin art og konsekvens kan sammenlignes med fysiske angrep.

Det fremgår av den interne rapporten skrevet etter hendelsen, at forsikrede var utenfor bygningen og trakk seg noe tilbake da han så personen inne i bygget. Han hørte de to smellene mens han snakket med politiet. Politiet har rapportert at de møtte forsikrede et stykke unna bygningen, og at han deretter løp foran politiet mot bygningen. Dette samsvarer dårlig med hans opplysning om at han "... som følge av skuddene ble lammet og redd, og at han fryktet for livet". Politiets opplysninger taler heller ikke for at forsikrede opplevde situasjonen som spesielt truende. Verken den interne rapporten eller politirapporten nevner at forsikrede var preget av hendelsen.

Forsikrede var ikke øyevitne til noe truende, men han hørte de to skuddene. Han må imidlertid som vekter vurderes annerledes enn en mer tilfeldig person som er vitne til et ran eller lignende situasjon. Nemnda viser til at den omstendighet at gjerningsmannen verken ble tiltalt for trusler eller truende oppførsel, bare for besittelse av startpistolen, bekrefter at hendelsen ikke ble ansett som alvorlig. Det samme fremgår av vurderingen av 23.8.17 skrevet av psykolog H.

Slik saken står for nemnda, er nemnda kommet til at det ikke er sannsynliggjort at forsikrede hadde slik nærhet til hendelsen at den hadde den nødvendige skadeevne. I denne sammenheng peker nemnda på at forsikrede til tross for flere legekonsultasjoner i tiden etter hendelsen først omtalte denne den 30.9.16, dvs. fem måneder etter denne. Notatet 30.6.16 nevner hendelser på jobb og hjemme "de siste årene", noe det også vises til i journalnotater før hendelsen. Nemnda finner da ikke å kunne legge til grunn at hendelsen 28.4.16 ble omtalt ved denne konsultasjonen.

Nemnda mener etter dette at det verken er sannsynliggjort at hendelsen er omfattet av det markerte eller det avdempede ulykkesbegrep.

Nemnda finner etter dette ikke grunn til å kommentere spørsmålet om det er årsakssammenheng mellom hendelsen og forsikrede senere plager.

Avgjørelsen er enstemmig.

Finansklagenemnda Persons konklusjon

Selskapet gis medhold.

Ved behandlingen deltok Karin M. Bruzelius (leder), Gro Farestvedt (selskapsrepresentant), Tonje Giertsen (selskapsrepresentant), Paal Bjønness (forbrukerrepresentant).